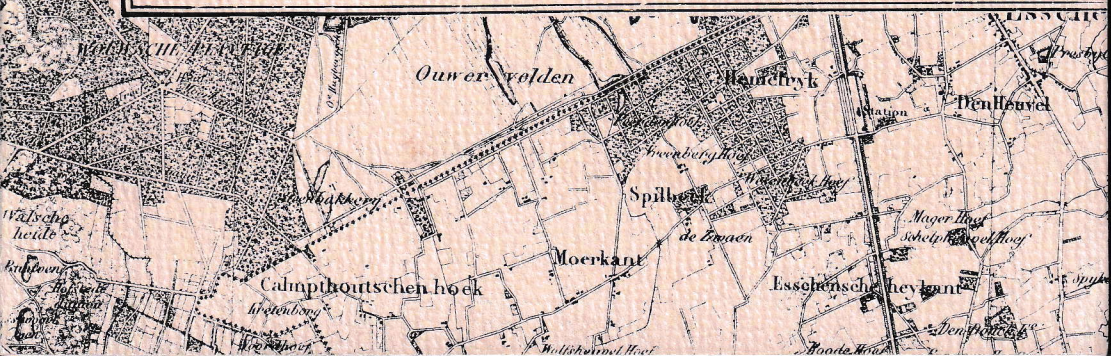

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

Bevrijdingsnummer 1 / 2 - 85

Haink herkrijgt de vrijheid

Jac. Kerstens woonde als onderduiker tijdens de bevrijding op Haink, in de directe nabijheid van de tankval. Na de oorlog zette hij zijn ervaringen op papier in een speciaal daarvoor bestemd schrift. Aan de hand van wat hij aan het papier toevertrouwde kon onderstaand verhaal opgemaakt worden. De heer Kerstens paste daarbij zijn verhaal in een groter geheel, waarin hij ook zaken als D-day, de bevrijding van Afrika en de overheersing van de zeehaven Antwerpen beschreef. Jac. Kerstens verhuisde later naar Wouw en woont momenteel (1985) in de Bergsestraat.

Uit de aantekeningen wordt duidelijk dat in de dagen direct na Dolle Dinsdag het Duitse leger zich ging hergroeperen. De heer Kerstens meldt:

"Tijdens deze dagen was in onze gemeente het hergroeperen der Duitse legers waarneembaar door het aanbrengen van versterkingen ten noorden van de tankgracht Roosendaal-Wouwse Plantage en de grote bedrijvigheid en opnieuw uitgeruste Duitse troepen".

Hij beschrijft verder de troepenbeweging van Brasschaat richting Nederland waarbij het de Canadezen en Britten te doen was om het gebied tussen Bergen op Zoom en Roosendaal te veroveren om zodoende de Duitsers te omsingelen op Zuid Beveland en Walcheren om daarna sneller de Scheldemonde te kunnen veroveren. De Duitse generaal Chill doorzag dit plan echter en bracht zware versterkingen aan in het gebied noordelijk van de tankgracht.

"Was het puur geluk dat deze tankgracht nu zo goed te pas kwam? Van Haink uit was praktisch geheel het gebied te overzien tussen Wouw en Essen en van hieruit gemakkelijk te beschieten. Alleen de hoogte "De Hoge Bossen" lag als een barricade in dit vrij vlakke, egale gebied".

GEDESILLUSIONEERD

Op 23 oktober signaleerde Jac. Kerstens dat er 3 stuks anti-tankgeschut en 12 stuks artilleriegeschut in stelling werd gebracht bij hem thuis op de boerderij met ongeveer 80 man aan troepen. Daarnaast was er de op en neer bewegende infanterie, een afdeling van het Hermann Goeringleger. Die troepen nestelden zich op "De Hoge Bossen" en verder naar het zuiden tot vlak achter de Duitse tanks.

Volgens de gegevens in het schrift zouden de troepen op 22 oktober snel opgerukt zijn naar het noorden waardoor het eerste deel van onze gemeente bevrijd was.

"Duitse soldaten kwamen vanuit Essen vluchtend, gewond, bloedend, vermoeid, hongerig en gedesillusionneerd in Haink aan. Jongens van 15 en 16 jaar van de Hitlerjeugd schreeuwden om hun moeder na hetgeen zij hadden beleefd tijdens de gevechten in en om Essen. Het gebulder van de kanonnen was niet van de lucht en ook nu regende het plaatselijk granaten van de geallieerde artillerie; doch 't ergste voor onze gemeente moest nog komen".

De aanval van de geallieerden kwam op dinsdag 24 oktober, doch liep stuk op de ingegraven Duitsers bij de Hoge Bossen en de troepen werden na zeer bloederige en hardnekkige gevechten zelfs teruggeworpen. De verwoestingen waren groot en opnieuw was de gehele gemeente in handen van de bezetter. De heer Kerstens komt tot de conclusie dat er hard gevochten werd in het gebied tussen Wouwse Plantage en de grens omdat de Duitsers de weg van Huijbergen naar Wouw zo lang mogelijk in handen wilden houden om de troepen vanuit Huijbergen met hun materiaal de gelegenheid te geven om terug te trekken, dit met name nadat Woensdrecht en de Kreekkrakdam waren veroverd. Het terugtrekken van het materiaal en troepen zou plaatsvinden in de nacht van 25 op 26 oktober. De geallieerden wilden dit verijdelen door zo snel mogelijk door te stoten naar Wouwse Plantage.

VLAMMENZEE

Op 25 oktober begon de aanval op Wouwse Plantage, waarvan het volgende verslag:

"De Duitse tanks in de Paardendreef en Mariabaan moesten wijken voor de grote overmacht der geallieerden. De Duitse infanteristen verdedigden met hand en tank en hadden zich ingegraven in éénmansgaten. Hierin waren de soldaten praktisch niet te treffen en van hieruit werden vele geallieerde tanks met pantservuisten vernield of buiten gevecht gesteld. De Duitse infanteristen hadden hun laatste wapen, de pantservuist gebruikt en gaven zich nog niet gewonnen en waagden een gevecht van man tegen man waar dat nodig was. Zij wilden immers deze dag hier stand houden om de afvoerweg Huijbergen-Wouw in bezit te houden. De gehele middag duurden de gevechten voort en 't artilleriegeschut der

Duitsers te Haink bulderde aan één stuk door. Tegen de avond om circa 5 uur grepen de geallieerden naar hun laatste wapen om hun doel te bereiken. Met vlammenwerpers vanuit de tanks werd dood en verderf gezaaid en verbrandden de verbeterde Duitse soldaten levend in hun éénmansgaten ofwel deze werden hierin levend begraven wanneer de tanks er overheen reden. Vanuit Haink, waar 't zeer rustig was, was dit een afgrijselijk gezicht en de Mariabaan leek één vlammenzee. Ook de Duitse soldaten zagen bleek en stijf en vol angst dit schouwspel aan".

VERNIELINGEN

Op donderdag 26 oktober rukten de geallieerden op naar Haink. Rond 11 uur kwamen de eerste Engelse tanks in zicht van De Brembosch. De Duitse artillerie zweeg bij gebrek aan munitie. De vluchtende Duitse soldaten werden met mitrailleurvuur bestookt uit de tanks en Luitenant-Generaal Chill gelastte de terugtrekking van het anti-tank- en artilleriegeschut naar Zevenbergen. Rond twee uur die middag kwamen de Engelse tanks aan de tankgracht, waar de soldaten zich ingroeven.

De Hermann Goeringtroepen die iets westelijk bij de Hoge Bossen hadden gevochten, trokken tegen de avond terug over de tankgracht, maar staken meteen alles wat ze tegenkwamen in brand.

"Vanaf de Brembos over de Besterd, Zaafsel, Heistraat en Driestap was 't één brandende keten en op 32 plaatsen gelijk was de brand waar te nemen. Wat zou er na deze vernielingsacties nog overblijven? De aldaar nog aanwezige bevolking zat diep onder de grond verscholen of was vertrokken naar elders".

De heer Kerstens beschrijft ook hoe de Engelse tanks op Haink uiteindelijk over de tankgracht kwamen. Dat gebeurde op 27 oktober. Twee uur achter elkaar streden Engelse en Duitse tanks tegen elkaar. Twintig Engelse tanks namen het op tegen 7 Duitse. Regelmatig moesten de Duitse tanks zich terugtrekken achter de boerderijen in Haink, maar steeds opnieuw gingen ze weer in de aanval. Tegen twee uur in de middag werd toen het rookgordijn aangelegd precies aan de noordkant van de tankgracht. Toen het zicht geheel ontnomen was, maakten de Engelse tanks van de gelegenheid gebruik om de tankgracht over te steken.

"Na 't oversteken van de tankgracht gingen de Duitse tanks en troepen op de vlucht. Vooraf kwamen de zeer zware Engelse tanks met zwaar en licht geschut er op om de grootste Duitse barricades op te ruimen. Op ongeveer 500 meter afstand hierop volgden de lichte tanks, welke aan de buitenzijde geheel bezet waren met de infanteristen der Engelsen. Op één zo'n tank waren soms wel meer dan 100 infanteristen. Zo trok dit leger verder en bereikte tegen de avond de spoorlijn Roosendaal-Bergen op Zoom".

VINKENBROEK

Na deze beschrijving volgt de opmerking dat de soldaten zich daar ingroeven, terwijl de tanks zich weer terugtrokken achter de boerderijen. Overal lagen op dat moment dode beesten, gedode en gewonde soldaten en er was een intense brandlucht. De dag daarop, zaterdag 28 oktober, was een rustige dag in de buurt van Haink en de Brembosch. Er werd toen praktisch niet gevochten. Wat wel gebeurde was dat zwaar Engels artilleriegeschut werd gestationeerd bij de Brembosch, met de bedoeling om van daaruit Vinkenbroek te beschieten, waar de Duitsers zich verschanst hadden. Zondagmorgen 29 oktober vanaf 9 uur begon de beschieting en de granaten floten vanaf de Brembosch over Haink naar Vinkenbroek. Toen rond 11 uur alles op Vinkenbroek begon te branden, was dat het sein dat de Duitsers zich teruggetrokken hadden. Ook in Wouw brandde het toen al op verschillende plaatsen, terwijl het restant van de Lambertuskerk tevens in lichterlaaie stond.

Die dag rukten de troepen verder op naar het noorden en met name in het Laag bij Moerstraten moest, volgens Jac. Kerstens, om elke meter gevochten worden. Hij eindigt zijn verhaal met een korte aantekening over het Ardennenoffensief en enkele opmerkingen over de verliezen en beschadigingen:

"Duizenden stuks vee werden gedood of verbrand. Van drie kerkdorpen werden de kerken totaal vernield, terwijl de kerk in Heerle zeer zware schade had opgelopen. Het aantal gesneuvelden onder de burgerbevolking was wel bijzonder klein. Dit zal wel zijn oorzaak hebben doordat de mensen zich onder de grond schuilhielden en er God zij dank geen beschieting of bombardementen vanuit vliegtuigen hebben plaatsgevonden. De laatste sporen dezer oorlog zullen nog

lang zichtbaar blijven in onze streek. Elke keer als ik langs dokter de Vet kom, moet ik nog kijken naar de tanksporen in de zijkant van het trottoir voor deze woning".

Wouw, 13 maart 1985.

RENE HERMANS.

Deze uitgave werd mede mogelijk
door financiële steun van de
Rabobank „Wouw - Kruisland ”

Slikken van
VAN HET MARQUISAAT VAN
erkhof slikken
Hildernisse en

